

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Білгород-Дністровський коледж природокористування, будівництва та
комп'ютерних технологій**

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Заступник директора з навчальної роботи

_____ М.Д.Зайченко

“_____” серпня 2018 року

**Методичні рекомендації для написання курсової роботи з дисципліни
менеджмент**

спеціальність 5.03060101 «Організація виробництва»

Підготувала:

викладач

економічних дисциплін

Чуханенко Ольга Сергіївна

Розглянуто і схвалено на засіданні
циклової комісії економічних дисциплін

Протокол №1 від ____ серпня 2018 року

Голова циклової комісії економічних дисциплін _____ Степова С.М.

2018

ЗМІСТ

1. Мета виконання курсової роботи.....	3
2. Структура та обсяг курсової роботи.....	5
3. Оформлення курсової роботи.....	7
4. Рецензування та захист курсової роботи.....	8
5. Тематика курсових робіт.....	9
6. Орієнтовані таблиці для проведення аналізу.....	11
7. Побудова матриць СВОТ – аналізу та БКГ.....	14
8. Список рекомендованої літератури.....	21
9.Додатки.....	23

1. Мета виконання курсової роботи

Підготовка, виконання та захист курсової роботи студентом – заключний етап вивчення дисципліни «Менеджмент», одна з найважливіших форм самостійної роботи студентів.

Метою курсової роботи є:

- всебічне вивчення, систематизація, закріплення та розширення теоретичних знань з менеджменту;
- оволодіння методикою збору та аналізу інформації в умовах конкретного господарства;
- набуття навиків розробки конкретних заходів для запровадження у виробництво найбільш ефективних форм і методів управління, а також досягнень науки та практики.

У процесі написання курсової роботи студент відображає вміння:

- самостійно проводити аналіз економічних питань, складати та аналізувати таблиці, графіки та діаграми;
- виявити резерви збільшення виробництва сільськогосподарської продукції та визначати шляхи підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва чи окремої його галузі;
- логічно та послідовно викладати правильні узагальнення, висновки та пропозиції на прикладі аграрних підприємств.

У курсовій роботі повинні бути елементи наукових досліджень. тому студенти засвоюють методи наукової роботи і тим самим вчаться підходити до вирішення всіх питань сільськогосподарського виробництва творчо, з точки зору досягнень передового досвіду. Це привчає студентів слідкувати за спеціальною літературою, яка стосується вибраної теми, критично використовувати висновки та пропозиції окремих авторів, проводити паралелі до вимог життя, практики, порівнювати свої дослідження та висновки з іншими, наведеними науково - дослідними установами. Курсова робота

носить аналітичний і практичний характер, виконується на матеріалах літературних і фактичних документів сільськогосподарських підприємств.

Курсова робота виконується українською мовою по одній із запропонованих тем. Теми не повинні повторюватись.

Після закріплення теми, студент зобов'язаний розпочати активну роботу по написанню курсової роботи, відповідно до графіку написання курсової роботи, і звітувати про виконану роботу керівнику. Викладач періодично контролює виконання роботи та надає студенту практичну допомогу у вивченні окремих питань.

Таблиця 1

Графік виконання курсової роботи

№	Вид роботи	Строки виконання завдання	Строк здачі завдання	Підпис
1	Вибір теми			
2	Отримання завдання			
3	Підбір і опрацювання літератури, складання плану роботи			
4	Систематизація теоретичного матеріалу і написання 1 розділу			
5	Аналіз основних економічних показників			
6	Написання 2 розділу			
7	Написання 3 розділу			
8	Написання висновків та вступу			
9	Оформлення курсової роботи			
10	Здача курсової роботи керівнику			

Курсова робота повинна бути виконана та здана викладачеві не пізніше встановленого строку.

2. Структура та обсяг курсової роботи

Виконання курсової роботи передбачає такі етапи: підбір та обробка інформації, складання плану роботи, написання та оформлення роботи, захист роботи.

Студент, керуючись проблемами обраної теми, здійснює самостійний пошук необхідної літератури. Основними джерелами повинні бути наукові публікації, дозволяється як допоміжна література використання підручників і навчальних посібників.

Вивчення літератури супроводжуються її конспектуванням, тобто виписками окремих важливих теоретичних положень, цифр і фактів з обов'язковими посиланнями на сторінки. Таким чином формується робочий матеріал для написання курсової роботи. Потім він ґрунтується за окремими найважливішими проблемами, які складають основні розділи плану роботи. Після ознайомлення з літературними джерелами складається план роботи, який узгоджується з викладачем.

Курсова робота повинна включати:

1. Титульний аркуш (Додаток 1)
2. Завдання до написання курсової роботи (Додаток 2)
3. Рецензія керівника (Додаток 3)
4. Зміст (1 – 2 стор.) повинен містити назви розділів, підрозділів і додатків.

Також включати всі заголовки, які є в тексті, та номери сторінок, де розміщений кожен з них. (Додаток 4.)

5. Вступ (2 – 3 стор.) повинен розкривати актуальність теми, що досліджується, її теоретичне та практичне значення, мету роботи, об'єкт дослідження та методи, які будуть використовуватися в процесі дослідження.

6. Основна частина (20 – 30 стор.) відображає основний зміст роботи, розкриваючи тему дослідження. Ця частина ділиться на три взаємопов'язані розділи, в кінці кожного розділу необхідно підвести підсумки та показати необхідність вирішення наступного завдання для повноти розкриття теми.

Перший розділ містить як правило, теоретичні та методологічні положення з обраної теми. Теоретична частина курсової роботи розробляється на основі

законодавчих актів, нормативних документів, праці провідних спеціалістів, особистих досліджень. студент у цьому розділі повинен критично оцінити матеріал та визначити свою позицію з даного питання.

Другий розділ містить аналіз економічного стану об'єкта дослідження. У першу чергу необхідно проаналізувати вигідність розташування господарства до найближчих пунктів збуту продукції та підприємств сфери матеріально – технічного забезпечення, висвітлити природно – кліматичні умови господарювання господарства, побудувати організаційну структуру господарства, визначити його спеціалізацію, рівень інтенсифікації виробництва, та загальні результати виробничо – господарської діяльності.

Третій розділ передбачає виявлення позитивних і негативних сторін, та аналіз причин які їх обумовили, за допомогою матриці SWOT – аналізу. Необхідно виявити загрози з метою запобігання кризі підприємства, а знання про потенційні можливості дає змогу заздалегідь підготуватися до найбільш ефективного їх використання. На основі аналізу розробити стратегію, та шляхи її реалізації. За допомогою матриці БКГ визначити стратегічну позицію підприємства по кожному напрямку його діяльності, і на основі аналізу цієї позиції вибрати правильну стратегію дій підприємства на ринку і оптимальну стратегію перерозподілу фінансових потоків між різними напрямками діяльності.

5. Висновки та пропозиції (2 – 5 стор.). У цьому пункті проводяться короткі, але чітко сформульовані й обґрунтовані висновки, що впливають із результатів досліджень, проведених по темі курсової роботи, результати аналізу, тенденції розвитку проблеми, шляхи їх розв'язання. Дається перелік пропозицій і рекомендації, а також міркування студента щодо можливості їх практичної реалізації.

6. Список літератури включає тільки ту літературу, яку студент вивчив у процесі написання курсової роботи. Оформляється згідно загальноприйнятих правил із вказаним по кожному джерелу прізвищ і ініціалів авторів, назви роботи, назви видання, в якому опублікована робота, міста видання, кількості сторінок. Перелік джерел здійснюється за алфавітним принципом у такому порядку:

1. Законодавчі джерела України.

2. Наукові монографії, підручники, посібники.
3. Статті, доповіді, тези в періодичній пресі або збірниках.
4. Література довідкового і статистичного характеру (словники, статистичні збірники і т.д.).
5. Література на іноземній мові (якщо така використовувалася)
6. Internet – сайти.

У курсових роботах можуть бути додатки, в яких наводяться вихідні дані для розрахунків таблиць. Слід пам'ятати також про цитати, та робити посилання на їх джерела у вигляді зносок.

3. Оформлення курсової роботи

Курсову роботу слід писати від руки, або друкувати на одній стороні аркуша білого паперу формату А4, з виділенням полів(праве - 1см, ліве - 3 см, верхнє і нижнє - 2 см). Шрифт Times New Roman, розмір основного тексту 14, між рядами інтервал 1,5. Назви розділів, слова «зміст», «висновки», «вступ», «список використаної літератури», «додатки» друкуються 16 жирним шрифтом, а підрозділи – 14 жирним.

Викладення тексту кожного розділу, а також вступу, висновків та додатки слід починати з нової сторінки. Підрозділи можна продовжувати на тій сторінці, де закінчився попередній. Відстань між заголовками і наступним текстом має дорівнювати двом міжрядковим інтервалам друкарського шрифту.

Переноси слів не дозволяються. Якщо заголовок складається з двох речень, то їх розділяють крапкою. Крапка наприкінці заголовка не ставиться. Скорочення слів у тексті не допускається.

Текст написаний від руки повинен бути чітким, розбірливим почерком, без закреслень, вставок і довільного скорочення слів, синім або чорним чорнилом.

Оформлення таблиць. Слово «таблиця» пишеться справа (14 жирни шрифтом) на сторінці після відповідного тексту, де є посилання на неї. Назва таблиці - по

центру і 14 жирним шрифтом. Текст в самій таблиці повинен бути надрукованим 12, або 14 шрифтом. (Додаток 5)

Оформлення рисунків. Після рисунка по центру пишеться слово «рис.1» і назва рисунка. Обов'язково повинно бути посилання на даний рисунок.

4. Рецензування та захист курсової роботи

Остаточний варіант курсової роботи надається викладачу у визначені строки. Викладач рецензує роботу, зробивши відмітку про її допуск чи не допуск до захисту. У рецензії вказуються позитивні й негативні сторони роботи. Студент, одержавши роботу після рецензування, виправляє вказані недоліки і готується до захисту. Якщо робота не допущена до захисту, обирається інша тема або ж уся робота виконується повторно.

Захист курсової роботи проходить, перед комісією із 2 – 3 викладачів. Захист роботи є публічним, тобто відбувається в присутності інших студентів даної навчальної групи і зацікавлених осіб. Під час захисту студент повинен викласти основний зміст своєї курсової роботи, показати глибокі знання з питань, що досліджувалися, відповісти на запитання поставлені членами комісії, після чого виставляється підсумкова оцінка. Оцінка курсової роботи може бути «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». Оцінку «незадовільно» студент отримує у випадку, коли не може відповісти на зауваження, не володіє матеріалом роботи, не в змозі дати пояснення висновкам та теоретичним положенням даної проблеми. У випадку негативної оцінки робота повертається на переробку і підлягає повторному захисту.

Після захисту курсової роботи студент допускається до екзамену з менеджменту.

5. Тематика курсових робіт з дисципліни «Менеджмент»

6. Орієнтовні таблиці для проведення аналізу та характеристики економічної діяльності підприємства

Таблиця 1

Динаміка показників розміру підприємства

Показники	Роки		Зміни (+,-)
	План	Факт	
Валова продукція, тис. грн.			
Товарна продукція			
Виручка, тис. грн.			
Валовий дохід, тис. грн.			
Площа сільськогосподарських угідь, га			
В т.ч. рілля, га			
Середньоспискова чисельність працівників, чол.			
Середньорічна чисельність працівників, чол.			
Середньорічна вартість ОВФ – всього, тис. грн.			
В т.ч. сільськогосподарського призначення, тис. грн..			
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис. грн..			
Поголів'я тварин, ум. гол в т.ч.			

Таблиця 2

Склад і структура товарної продукції

Показники	План		Факт		Зміни (+,-)
	Тис.грн.	%	Тис.грн.	%	
Продукція рослинництва:					
- пшениця					
- кукурудза					

- ячмінь					
- ...					
Продукція тваринництва:					
- ...					
Всього по с/г виробництву					

Таблиця 3

Склад і структура валової продукції

Показники	План		Факт		Зміни (+,-)
	Тис.грн.	%	Тис.грн.	%	
Продукція рослинництва в т.ч. зерновиробництво					
технічні культури					
овочівництво					
кормовиробництво					
Продукція тваринництва в т.ч. свинарство					
скотарство					
Всього по с/г виробництву					

Таблиця 4

Динаміка і структура земельних угідь підприємства

Види угідь	План		Факт		Зміни (+,-)
	га	%	га	%	
Загальна земельна площа в т.ч. с/г угіддя					
З них:					
- пасовища					
- сінокоси					
- рілля					
- багаторічні насадження					
Інші угіддя (ліси, ставки)					

Таблиця 5

Динаміка розміру і структури посівних площ

Групи культур	План		Факт		Зміни (+,-)
	га	%	га	%	

Зернові					
Технічні					
Картопля					
Овочі					
Кормові					
Всього					

Таблиця 6

Динаміка продуктивності праці

Показники	Роки		Зміни (+,-)
	План	Факт	
Вироблено ВП с/г, грн.			
На 1 середньорічного працівника			
На 1 люд – год.			
В т. ч. в рослинництві			
В тваринництві			
Затрати на виробництво 1ц, люд – год.			
Зерна			
Картоплі			
Молока			
Приросту живої маси ВРХ			
Приросту живої маси свиней			
1000 шт. яєць			

Таблиця 7

Основні економічні показники ефективності сільськогосподарського виробництва

Показники	Роки		Зміни (+,-)
	План	Факт	
Урожайність основних видів культур, ц/га:			
...			
...			
Продуктивність тварин, ц, кг, шт.:			
...			
...			
Продуктивність праці, грн.			
Фондовіддача, грн.			
Фондомісткість			
Фондоозброєність			

Прибуток від реалізації с/г продукції, грн..			
Прибуток балансовий, грн..			
Рівень рентабельності			
Норма прибутку, %			

Примітка: Данні для розрахунків необхідно брати з економічного паспорту, закріпленого за вами господарства, а також зі звітів про фінансову діяльність підприємства.

7. Побудова матриць СВOT – аналізу та БКГ

Для розробки стратегії управління у сільськогосподарських підприємствах необхідно оцінити зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства в їхньому взаємозв'язку та залежності. Найчастіше така оцінка здійснюється на основі СВOT (SWOT) - аналізу. Термін “SWOT”, запозичений із західної літератури, є аббревіатурою чотирьох англійських слів, що означають: *сильні сторони (Strength)*- внутрішні можливості чи навички трудових ресурсів, що можуть зумовити формування конкурентної переваги ринку праці; *слабкі сторони (Weaknesses)* – види діяльності, які здійснюються підприємством не досить добре, або трудові ресурси, що неефективно використовуються; *можливості (Opportunities)* – альтернативи (шанси), що їх може використати підприємство для досягнення стратегічних цілей (результатів) ефективного використання трудових ресурсів у сільському господарстві; *загрози (Threats)* – будь-які процеси або явища, що перешкоджають руху підприємства в напрямку досягнення цілей формування ефективного використання трудових ресурсів.

СВOT – аналіз необхідно проводити для того, щоб, виявляючи та ліквідуючи наявні слабкі місця, нарощувати потужність та уникати можливих загроз. Зміст такого аналізу полягає в тому, що керівник відносить дані, корисні для використання в стратегічному плануванні, до сильних чи слабких сторін, загроз чи можливостей.

Тобто, СВOT - аналіз – це своєрідна форма замислів на перспективу; він не містить остаточної інформації для прийняття управлінських рішень, але дає змогу впорядкувати процес обмірковування наявної інформації з використанням власних думок та оцінок.

Метою проведення СВOT – аналізу є виявлення і ліквідація наявних слабких місць, нарощування потужності та уникнення можливих загроз. Такий аналіз дає змогу формувати загальний перелік стратегій з урахуванням особливостей відповідно до змісту стратегії – адаптації чи формування впливу на середовище.

Таблиця 8

Приклад матриці СВOT-аналізу сільськогосподарського підприємства

Сильні сторони	Можливості							Загрози						
	<ol style="list-style-type: none"> Запровадження системи сучасного управління, планування та стимулювання Вихід на нових посередників та постачальників Поновлення технічної бази Впровадження у виробництво нових видів продукції Залучення інвестора Вихід на новий сегмент ринку Впровадження нових новітніх розробок до виробничого процесу та організації праці 													
	<i>Поле СiМ</i>							<i>Поле СiЗ</i>						
1. Великий розмір родючих земельних площ	3	5	4	6	5	4	4	4	4	2	2	6	2	2
2. Дієва система стимулювання праці	5	4	4	5	2	3	4	2	5	3	1	1	4	2
3. Стабільна група партнерів	4	4	3	3	4	5	3	2	2	2	3	2	3	4
4. Кваліфікований кадровий склад	7	5	5	6	4	5	7	4	5	3	3	2	3	3
5. Досвід роботи на внутрішньому та зовнішньому ринку	4	4	3	3	4	4	5	3	2	2	3	3	2	3
6. Вигідне розташування підприємства	3	4	4	5	5	2	4	3	3	3	2	2	2	3
7. Висока якість продукції	3	6	5	7	5	6	6	5	4	2	2	2	3	2
	29	32	28	35	29	29	33	23	25	17	16	18	19	19
Слабкі сторони	<i>Поле СлiМ</i>							<i>Поле СлiЗ</i>						
1. Зменшення прибутковості та рентабельності	7	5	7	7	4	3	7	Дане кризове поле з метою, як подолання загроз, так і усунення слабких сторін підприємства потрібно розробити та реалізувати комплекс стратегій, за напрямки яких взявши структуру заходів, розроблену в полях СiМ, СiЗ та СлiМ Якщо й надалі буде недостатня якість виноматеріалів та підприємство не розгляне питання оновлення фондів, організацію маркетингових та науково інноваційних досліджень, то конкурентна перевага буде втрачена, а на ринок вийдуть нові більш успішні конкуренти, що займуть нішу вин заводу						
2. Зростання затрат праці на всі категорії продукції	6	5	7	7	3	2	6							
3. Зношеність основних фондів	3	3	7	4	6	2	5							
4. Відсутність дослідженні щодо нових сортів та технологій	6	4	4	4	5	4	7							
5. Нерозвинена служба збуту	6	5	6	5	4	2	4							
6. Нестача обігових коштів	4	5	3	3	7	4	4							
7. Відсутність наукового підходу до управління та стимулювання праці	6	4	4	3	4	4	6							

Аналіз матриці підприємства показує, що на перетинах окремих складових груп факторів формуються поля з характерними сполученнями, які треба враховувати надалі в процесі розробки сценаріїв стратегії розвитку підприємства. Кожне з полів потребує певної стратегії, зокрема,:

- поле “СіМ” (Сила і Можливості) – стратегії підтримки та розвитку сильних сторін аграрного підприємства в напрямку реалізації шансів зовнішнього оточення;
- поле “СіЗ” (Сила і Загрози) - стратегії використання сильних сторін аграрного підприємства з метою пом’якшення (усунення) загроз;
- поле “СлМ” (Слабкість та Можливості) - стратегії подолання слабкостей аграрного підприємства за рахунок можливостей зовнішнього середовища;
- поле “СлЗ” (Слабкість та Загрози) - стратегії подолання загроз та усунення слабких сторін аграрного підприємства.

Матриця БКГ

Виділяють наступні типи стратегій залучення фінансових коштів, які можуть мати внутрішню і зовнішню орієнтацію (але, як правило, повинні органічно поєднувати ту і іншу).

1. Використання власних засобів для розширення своєї ринкової ніші. Застосовується середніми і крупними вузькоспеціалізованими фірмами, що діють на стійких ринках, що склалися. В цілому малоприбуткова.

2. Об’єднання фінансових ресурсів середніх і крупних фірм для здійснення дорогих проектів захоплення нових ринків.

3. Використання всіх доступних джерел фінансування (позики, випуск акцій, створення консорціумів і ін.) для формування і реалізації перспективних інноваційних програм малих і середніх підприємств наукоємких галузей. Ризиковано, але високоприбутковий.

4. Залучення донорських засобів крупних фірм - споживачів продукції в рамках вертикальної інтеграції з ними.

5. Перехресне фінансування (підрозділи, що генерують фінансові кошти, діляться ними з тими, у кого вони бракує).

Зовнішня орієнтація припускає опору на позикові засоби (облігаційні позики і банківські кредити), внутрішня - на власних (статутний капітал і прибуток).

Стратегія фінансування визначає:

1) оптимальне співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел залучення фінансових коштів;

- 2) ціну, яку фірма може за них заплатити;
- 3) способи розподілу (перерозподіли) фінансових ресурсів між підрозділами.

Перше завдання є особливо складним і не має однозначного рішення. Причина полягає в тому, що відхилення від оптимуму в ту і іншу сторону одночасно надзвичайно вигідно і ризиковано.

Орієнтація на використання прибутку - найбільш безпечний спосіб фінансування. Але, по-перше, її величина взагалі обмежена, що накладає жорсткі рамки на потенційні можливості розвитку фірми. По-друге, зростання частки прибутку, що направляється на розширення і вдосконалення виробництва, ущемляє поточні інтереси власників.

Матриця портфельного аналізу БКГ, одна із найвідоміших та найпростіших, розроблена в 60-х роках ХХ ст. Бостонською консультаційною групою. В ній розглядаються лише два чинники, дві змінні: відносна частка ринку і темп зростання ринку .

Відносна частка ринку - це відношення між часткою ринку, яку займає кожен продукт підприємства (СОБ) і загальним обсягом ринку, на якому він представлений. Відкладається ця змінна на горизонтальній осі і свідчить про рівень конкурентоспроможності або рентабельності. Названа частка ринку вимірюється обсягом аналогічної продукції, реалізованої лідером. Тобто, якщо підприємство продає даного товару менше лідера, то його бізнес попадає в праву половину матриці (<1), якщо більше - то в ліву (>1). Горизонтальна вісь («частка ринку») варіюється від 0.1 до 10, розподіли наносяться за логарифмічною шкалою.

Темп зростання ринку - це його динаміка, річний темп зростання продукції даної галузі, можливість дальшого розширення ринку. Відкладається названа змінна на вертикальній осі, де вона варіює від 0 до до 20 % і більше; 10 % розділяє на осі швидкий і повільний ріст.

Якщо частка ринку (положення на горизонтальній осі) засвідчує про отримання грошей підприємством, то темп зростання ринку (вертикальна вісь) вимагає від підприємства певного рівня грошових витрат на його освоєння.

Матриця БКГ визначає чотири основні позиції бізнесу :

1) висококонкурентний бізнес на швидко зростаючих ринках – ідеальний стан для фірми – „зірки”

2) висококонкурентний бізнес на зрілих, насичених, схильних до застою ринках – стабільне джерело коштів для підприємства – „дійні корови”

3) бізнес, що не має стійких конкурентних позицій, але діє на перспективних ринках – майбутнє бізнесу не визначене – „знак запитання” або „темні конячки”, або „важкі діти”

4) поєднання слабких конкурентних позицій з ринками, що перебувають у стані застою – відкинуті від світу бізнесу – „собаки”.

За допомогою матриці БКГ підприємство формує склад власного портфеля.

<p>Можливість розширення ринку</p> <p>↑</p>	<p>“Зірки”</p> <p>“Зірки” дають певний прибуток, який використовується для закріплення їхнього становища на ринку. За зменшення темпів зростання чи стагнації збуту “зірки” перетворюються на “дійних корів”</p>	<p>“Знак питання”</p> <p>Продукти перебувають на початковій стадії ІТ. Обіцяють високі темпи зростання, але займають незначну частку ринку. Необхідно домогтися збільшення частки ринку</p>
	<p>“Дійна корова”</p> <p>Продукти, що досягли стадії зрілості, насичення ринку. Останнє є причиною значних переваг у сфері витрат. За рахунок високого прибутку “дійні корови” фінансують зростання інших СБО</p>	<p>“Собака”</p> <p>Продукти досягли стадії насичення ринку. Якщо вони дають прибуток, його варто інвестувати в “знак питання” чи “зірки”</p>
	<p>Рівень конкурентоспроможності (відносна частка ринку)</p> <p>→</p>	

Рис. Портфельна модель БКГ

Альтернативні стратегії в межах БКГ:

1. Збільшення частки ринку – перетворення „знака питання” на „зірку”
2. Збереження частки ринку – стратегія для „корів”, доходи яких важливі для видів бізнесу, що розвиваються, і фінансових інновацій.
3. „Збирання врожаю”, тобто отримання короткострокового прибутку в максимально можливих розмірах навіть за рахунок скорочення частки ринку – стратегія для слабких „корів”, які не мають майбутнього, неуспішних „знаків запитання” і „собак”.

4. Ліквідація бізнесу чи відмова від нього і використання отриманих наслідок цього коштів в інших галузях – стратегія для „собак” і „знаків запитання”, які не мають можливості покращити свої позиції.

Матриця БКГ, таким чином, визначає чотири основні позиції в яких може перебувати бізнес (товари) підприємства (квадранти матриці), які отримали загально визнані нині маркетингові назви: «знаки питання», «зірки», «дійні корови», «собаки». В основі матриці БКГ лежать дві гіпотези: Висока доля ринку означає наявність конкурентної переваги, зв'язаної з низькими витратами виробництва, тобто високою його рентабельністю. Присутність на зростаючому ринку вимагає певних інвестицій для оновлення і розширення виробництва.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. С.І. Михайлов. Менеджмент. Навчальний посібник. - Вінниця: Нова книга, 2006р.
2. Г.В. Осовька, О.А.Осовський «Основи менеджменту». Підручник Видання 3-є. –К.:Кондор, 2008р.
3. О.М. Гірняк, П.П. Лазановський «Менеджмент»: підручник для студентів ВНЗ освіти – Львів: «Магнолія плюс», 2006р.
4. Г.В. Осовська, О.А. Копитова «Основи менеджменту» практикум. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2009р.
5. Хміль Ф.І. Практикум з менеджменту організації. Навчальний посібник – Львів, «Магнолія плюс», 2005р.
6. Дієсперов В.С. Продуктивність сільськогосподарської праці: Моногр. – К.: ННЦ ІАЕ, 2006.
7. Шаповал М.І. Менеджмент якості. – К.: Т-во «Знання», 2003.
8. Эволюция и проблемы менеджмента качества в Украине / О.Б. Чернега; НАН Украины. Ин-т экономики пром-ти. – Донецк, 2002
9. Г.В. Щекин. Теорія й практика керування персоналом. - К., 2003

Додаткова

1. Мартыненко Н.М. «Основы менеджмента»: ученик –К.: Каравелла, 2003г.
2. Ярема Б.П. «Податковий менеджмент» -К.: Каравелла, 2008р.
3. О.В. Мицюк, І.Р. Чуй «Фінансовий менеджмент» Навчальний посібник. -Л.: Магнолія 2006; 2008р.р.
4. Нагаєв В.М. Аграрний менеджмент: Практикум –К.: Центр навчальної літератури, 2004р.
5. Стадник В.В. «Менеджмент» -К.: Академвідов, 2007р.
6. Герман Аарте « Музей: менеджмент і освітня діяльність» -М.: Літопис, 2009р.
7. Туленко М.В. «Сучасні теорії менеджменту» -К.: Каравелла, 2007р.
8. Федаренко В.Г. «Інвестиційний менеджмент» -Київ, 1999р.
9. Сирота В.Г. та інші Менеджмент. НМЦ –Німішаєво, 2003р.
10. Переодичні видання.
11. Інтернет

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Білгород-Дністровський коледж природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

Курсова робота

на тему:

«Назва обраної теми»

Виконала/ виконав

Студент(ка) групи _____

спеціальність: 5.03060101

«Організація виробництва»

П.І.П.

Науковий керівник:

Махновська Н.Д.

Білгород - Дністровський

2018 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Білгород-Дністровський коледж природокористування, будівництва та
комп'ютерних технологій

“Затверджую”
Зав. відділенням

“_____” _____ 20__ р.

Завдання

На курсову роботу з дисципліни “Менеджмент”
спеціальності: 5.03060101 “Організація виробництва”

Студента ___ курсу групи _____

Прізвище, ім'я та по батькові _____

Тема роботи:

Вихідні данні діючого
підприємства _____

Зміст курсової роботи

Дата видачі завдання “_____” _____ 20__ р.

Термін здачі закінченої роботи “_____” _____ 20__ р.

Керівник _____

Завдання прийняв до виконання _____

Розглянуто на засіданні циклової комісії економічних дисциплін
Протокол № _____ від _____ 20__ р.

Голова циклової комісії _____ / С.М. Степова /

Додаток 3

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Білгород-Дністровський коледж природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

РЕЦЕНЗІЯ

Про якість курсової роботи і готовність її до захисту з дисципліни

“ Менеджмент ”

спеціальності: 5.03060101 “Організація виробництва”

Студента ___ курсу групи _____

прізвище, ім'я та по батькові

Тема роботи:

Зміст рецензії

Рекомендована

оцінка _____

“ _____ ” _____ 20__ р.

(підпис рецензента)

	Зміст	Стор.
Вступ		
Розділ І.	Теоретичні та методичні аспекти обраної теми	
	1.1.	
	1.2.	
	1.3.	
Розділ ІІ.	Аналіз основних економічних показників діяльності підприємства	
	2.1.	
	2.2.	
	2.3.	
Розділ ІІІ.	Стратегія розвитку підприємства	
	3.1.	
	3.2.	
	3.3.	
Висновки		
Список	використаної літератури	
Додатки		